

A Mura tervezési alegységre javasolt intézkedések

Vízfolyások, állóvizek és felszín alatti vizek állapotának javítása

A Vízgyűjtő-gazdálkodás Tervezés
társadalmi bevonásának tematikus fóruma
DRÁVA részvízgyűjtő

Csurgó, 2009. szeptember 14.

Juhász István NYUDUKÖVIZIG
Déri Lajos területi tervező SOLVEX Kft.

"Vízgyűjtő-gazdálkodási tervek készítése" (KEOP-2.5.0/A)

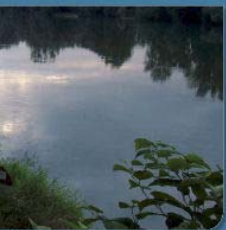
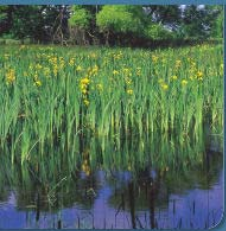

Mura alegység

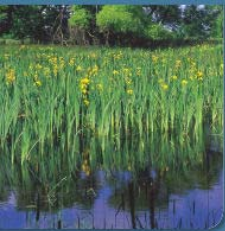
A vízgyűjtő: 2040 km², Zala, Vas és Somogy megye területén

Az alegységen található kistájak: Principális-völgy, Göcsej, Hetés, Egerszeg-Letenyei dombság, Zalaapáti-hát, Mura-balparti sík

Mura alegység vizei

(jelentősebb felszíni és felszín alatti víztestek)

Főbb vízfolyások (28):

- Mura
- Kerka
- Kerca
- Principális-csatorna
- Alsó-Válicka
- Cserta
- Lendva
- Cupi-patak
- Bakónaki-patak
- Kebele-patak
- Szentgyörgyvölgyi-patak
- Szaplányos-patak

Állóvizek (1):

- Mórichelyi-halastavak
(mesterséges víztest)

Főbb felszín alatti víztestek (2):

- Mura-vidék sekély porózus (talajvíz)
- Mura-vidék hideg porózus (rétegvíz)
- Délnyugat-dunántúl porózus termál (DÉDU-KÖVIZIG)

Jelentős vízgazdálkodási problémák

Vízfolyások és állóvizek

1. Vízfolyások és állóvizek szabályozottsága

- Völgyzárógátas tározók (11 db)
- Rendezett mederforma (17 db)
- Fenékgátak, fenékküszöbök, hosszirányú szabályozottság (26 db)
- Nem megfelelő fenntartás (26 db)
- Megfelelő zonáció hiánya (21 db)

2. Tápanyag és szervesanyag terhelés

- Kommunális és illegális szennyvízbevezetés (16 db + 4 db)
- Kommunális hulladéklerakók és állattartó telepek (22 db)
- Tározók és halastavak bevezetése (2 db + 4 db)
- Diffúz szennyezések mezőgazdasági és települési területekről (20 db)

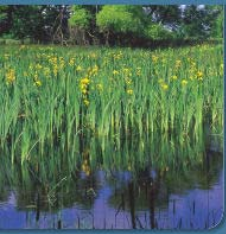
3. Sótartalom és hőterhelés

- Termásvíz bevezetés (6 db)

Felszín alatti vizek

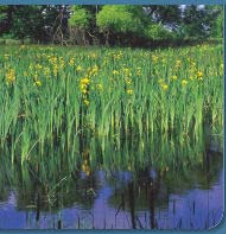
1. Nitrát és ammónium szennyezésekkel kapcsolatos problémák

- Diffúz szennyezések mezőgazdasági és települési területekről

Erősen módosított víztestek

Víztestek	Módosítottság oka
Bakónaki-patak és vízrendszere	Komplex hasznosítású völgyzárógátas tározó és több oldaltározós intenzív halastó található a víztesten.
Berki-patak (Dráva-vízgyűjtő)	Árvízvédelmi intézkedések történtek, de a völgyzárógátas tározó jóléti célokat szolgál.
Birkitői-árok	Kül- és belterületi csapadékelvezető és két település szennyvizének befogadója, természetes vízhozam nélkül.
Kebele-patak	Szlovén-magyar megegyezések alapján az árvízi biztonság növelése és a meliorációs munkák kivitelezése céljából szabályozott szelvényű, terelőtöltésekkel.
Lendva	Szlovén-magyar egyeztetések és megállapodások nyomán az árvízi biztonság növelése érdekében teljesen szabályozott víztest.
Szaplányos-patak	Több tározó található a víztesten, főképp halászati tevékenység okán. Jelentősen leromlottak.

A vizek állapota jelenleg

Vízfolyások - összesen 28 db víztest

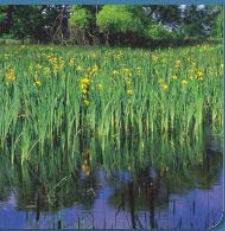
Ebből 0/1 jó, 15/0 nem jó, 13/27 adathiány miatt nem dönthető el (ökológiai/kémiai)

Állóvizek – összesen 1 db víztest

Ennek állapota adathiány miatt nem dönthető el, sem ökológiai sem kémiai szempontból

Felszín alatti vizek – összesen 2 db víztest

Sem mennyiségi, sem kémiai probléma nincs az alegységhez rendelt felszín alatti víztesteken

Célkitűzések és mentességek

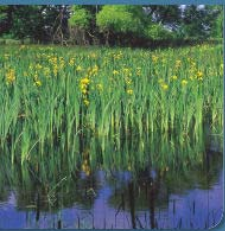
	Jelenleg jó állapotú % (db)	Jó állapot/potenciál elérése		
		2015-ig % (db)	2021-ig % (db)	2027-ig vagy később % (db)
<u>Vízfolyások és állóvizek: (29 db)</u>	-	-	93,1 (27)	6,9 (2)
Természetes (22 db)	-	-	90,9 (20)	9,1 (2)
Mesterséges (1 db)	-	-	100,0 (1)	-
Erősen módosított (6 db)	-	-	100,0 (6)	-
<u>Felszín alatti vizek: (2 db)</u>	100,0 (2)	-	-	-

Időbeni mentességek főbb okai:

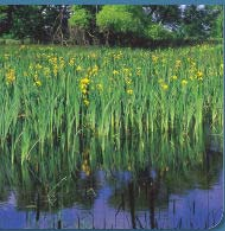
- Aránytalanul magas gazdasági terhek, megfizethetőségi, finanszírozási problémák miatt
- A műszaki és a szabályozási intézkedések megvalósításának időigénye miatt
- Az intézkedések után az ökoszisztémák helyre állásához időre van szükség (felszíni víztestek)

Főbb intézkedések csoportosítása

1. Tápanyag- és szervesanyag terhelések csökkentése
2. Egyéb szennyezésekkel kapcsolatos problémák megoldása
3. Vízfolyások és állóvizek szabályozottságának csökkentése
4. Fenntartható vízhasználatok, a vizek mennyiségi állapotának javítása
5. Védett területekre vonatkozó egyedi intézkedések
6. Átfogó, országos intézkedések

Tápanyag- és szervesanyag terhelések csökkentése

1. Területi agrárintézkedések (20 víztest)

- Agrár-környezetvédelmi intézkedések és művelési mód váltás
- Művelési ág váltás és fenntartása
- Állattartótelepek korszerűsítése

2. Vízfolyások és állóvizek rehabilitációja (28 víztest)

- Földhasználati viszonyok átalakítása a parti sávokban
- Partmenti védősávok (puffer zóna) kialakítása

3. Csatornázás és szennyvízelhelyezés

- A települések csatornázása és a szennyvíztisztítás megoldása a Szennyvíz Program szerint (5)
- Meglévő szennyvíztisztító telep hatásfokának növelése (5)
- Szakszerű egyedi szennyvíztisztítás és elhelyezés (17)

4. A halastavi és a horgászati hasznosítás jó gyakorlata

- Jó halgazdálkodási és horgászati gyakorlat
- Tározók üzemeltetése az alvízi szempontok figyelembevételével

5. Települési eredetű szennyezések csökkentése (24)

- Kommunális hulladéklerakók rekultivációja
- Belterületi csapadék-víz elvezetés és elhelyezés
- Belterületi jó vízvédelmi gyakorlat

Egyéb szennyezésekkel kapcsolatos problémák megoldása

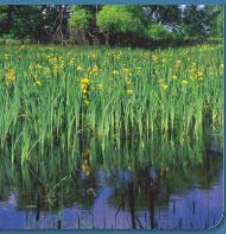
1. Termálvíz bevezetések felülvizsgálata (korlátozása)

- Használt termálvíz közvetlen bevezetések felülvizsgálata

2. Felszín alatti vizeket veszélyeztető, ipari és mezőgazdasági eredetű szennyezett területek feltárása, kármentesítése

Az ipari és mezőgazdasági szennyeződések lokális jellegűek, talajvíznél mélyebb vízadó szinteket nem érintenek.

A vízgyűjtő egészét tekintve hatásuk, jelentőségük nem számottevő. Az ismertté vált szennyezőforrások, szennyeződések felszámolása folyamatosan történik.

Vízfolyások szabályozottságának csökkentése

1. Kis és közepes vízfolyások rehabilitációja

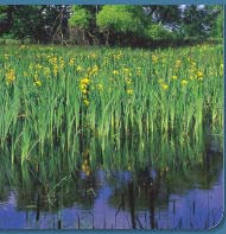
- Mederrehabilitáció bel- és külterületen, a meder fenntartásával
- Földhasználati viszonyok átalakítása a parti sávokban
- Partmenti védősávok (puffer zóna) kialakítása

2. Nagy folyók szabályozottságának csökkentése

- Nagy folyók szabályozottságát csökkentő intézkedések
- Földhasználati viszonyok átalakítása a parti sávokban
- Partmenti védősávok (puffer zóna) kialakítása

3. Egyedi intézkedések

- Duzzasztók és zsilipek üzemeltetése az alvízi szempontok és a hosszirányú átjárhatóság figyelembe vételével

Fenntartható vízhasználatok, a vizek mennyiségi állapotának javítása

Felszíni vizek fenntartható használata

- Felszíni vízhasználatok fenntartható megvalósítása az ökológiai szempontok figyelembevételével
- Víztakarékossgot elősegítő intézkedések
- Vízkormányzás, átvezetések, gravitációs kapcsolatok helyreállítása

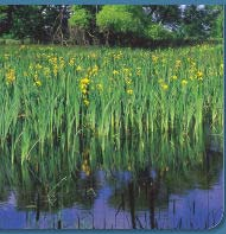
Védett területekre vonatkozó egyedi intézkedések

1. Védett természeti területek:

- NATURA 2000-es területek (358,62 km²) és Nemzeti Parki területek

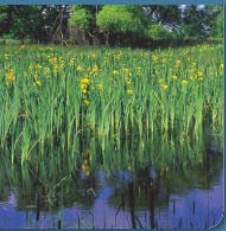
2. További védett területek speciális védelme

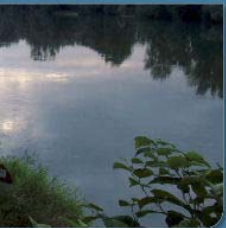
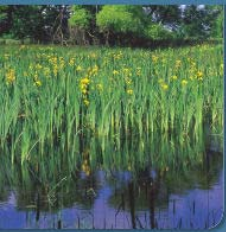
- Mentett oldali holtágak és mélyárterek vízellátása,
- Felszíni vízhasználatok átalakítása

Átfogó, országos intézkedések

1. Vizsgálatok (környezeti hatásvizsgálatok)
2. Engedélyezési eljárások
3. Monitoring fejlesztése
4. Adatszolgáltatás
5. Költségmegtérülés és a szennyező fizet
6. Képességfejlesztés

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!